

FLASKPOSTEN

Nr 1 år 2009 Årgång 27

Hej alla flaskskeppare!

Nytt år och dags för en ny tidning. Min tanke var att tidningen skulle vara klar till februarimötet, men tyvärr gick det inte av olika anledningar. Dock är det bättre sent än aldrig.

Som framgår av protokollet från årsmötet blev det nyval av Ove Eriksson som kassör, annars består styrelsen av de sedvanliga personerna.

Jag hoppas att ni har varit inne på vår hemsida. Leif Hult har gjort ett toppjobb och fått till en verkligt tjugig hemsida. (läs mer inne i tidningen) De olika jippon vi deltar i, hittar ni på vår förnämliga hemsida. Jag kan dock nämna att Hobbymässan är flyttad. Den äger nu rum i Frihamnen och även tidpunkten är ändrad till den 24-27 september.

Skeppsholmsdagen är i år den 13 september, och då hoppas vi på sol och massor av intresserade människor

Ny resa med Flaskskepparna

I höstas gjorde några av oss en resa till Forsvik vid Karlsborg och tittade på ett replikbygge av hjulångaren Erik Nordevall II. Alla som var med tyckte att vi skulle göra ytterligare resa/or t.ex. ta färjan över till Mariehamn och bese POMMERN, Sjöfartsmuseet och varvet Sjö kvarteret där bl.a. "Linden" byggdes. Ett förslag på tidpunkt är fredag den 28 augusti med återresa 29 aug sen eftermiddag. Övernattning finns på Kronans gästhem nära hamnen och kostar för enkelrum 49€ inkl. frukost. På Sjöfartsmuseet pågår en utställning "Farväl till seglen-sista gången runt Kap Horn". En övernattning för att i lugn och ro kunna se sevärdheterna behövs. Du kan också gå in på www.visitaland.com för att läsa mer.

För att kunna planera, boka resa och hotellrum, vill vi gärna ha en intresseanmälan. Hör av er till Lasse Röing i styrelsen med ett icke bindande besked tel.nr. 070-577 71 84 senast 31 maj.

Som vanligt sitter vi på Skeppsholmen på måndagkvällar och bygger flaskskepp och Kaj har sin kurs på Sjöhistoriska Museet på tisdagarna.

För Flaskskepparna

Gösta och Ingela

Olle Wideberg bygger båtar i liten skala.

”Viktigast är byggandet”

Namn: Olle Wideberg.
Ålder: 62 år.
Yrke: Patentingenjör och över-sättare.
Kurs: Flaskskeppsbygge, Medborgarskolan.

Olle Wideberg sitter koncentrerad och filar på en centimeterstor träbit. Den ska bli ett skär med en fyr på bredvid briggen i flaskan. Den fyra centimeter stora kopian av vedjakten Sofia Linnéa ligger färdig bredvid på bordet och väntar på att föras in i Amarettoflaskan och få riggen uppfälld.

Vi är på kurs i flaskskeppsbygge på Sjöhistoriska museet i Stockholm.

Olle är flaskskeppare. Det kallas man när man byggt minst ett flaskskepp. Olle håller på med sitt femte skepp och är inne på sin sjätte termin som flaskskeppsbyggare.

Intresset väcktes för tre år sedan när han såg att det fanns en kurs i ämnet. Sedan dess sitter han en gång i veckan tillsammans med ett gäng jämgamla män och bygger små miniatyr-skepp av ett par centimeter list, några tandpetare, sytråd och vitt skrivpapper till segel.

Umgås ni även utanför kursen?

– Flera av oss är med i föreningen Flaskskepparna och då träffas vi, annars är det bara här på kursen.

Är det flaskskeppsbygge bara för vana modellbyggare?

– Nej, inte alls. Jag har aldrig varit intresserad av modellbygge, inte förrän jag började här.

Vad ger kursen dig?

– Det ger mig en balans till mitt vanliga arbete. Det är avkopplande att sitta här, jag glömmer bort tid och rum. Målet är inte att bli färdig med skeppet, utan det viktigaste är själva byggandet. ■

Betydelser av ord är inte alltid som man tror vid första anblicken

Vad är??:

1. Farkost

= faderns mat

2. Lastplats

= rökruta

3. Leverans

= inälvsputsning

4. Missvisning

= kattutställning

Liten lektion i engelska:

Översättning är en svår konst eller hur!?

Jag har aldrig hört på maken = I have never heard on the husband

Oj, min tunga slant = Oops, my heavy coin

Gångjärn = Walking iron

Årsredovisning för FLASKSKEPPARNA

för räkenskapsåret 1 november 2007 – 31 oktober 2008

Styrelsen har under året bestått av, Kaj Westergren, Lars Röing, Ingela Örtendahl, Gösta Backlund, Clas-Ivan Östberg.

Flaskposten har kommit ut med 3 nummer under året.

Föreningen har nu 44 st. betalande och 3 st. hedersmedlemmar.

Den 4:e hedersmedlemmen Clarence Åkesson avled den 3 juni 2008, 92 år gammal.

Styrelsen föreslår att överskottet balanseras i ny räkning.

Aktiviteter under året.

Månadsmötena på torsdagar har varit på Skeppsholmsgården och anslutningen har varierat mellan 14-20 personer.

På tisdagarna har det varit kurs på Sjöhistoriska med Kaj som kursledare, 8 st. byggare varav 3 nya.

Resa till Forsvik vid Karlsborg den 5 september med 8 personer för att titta på ett replikbygge av hjulångaren Erik Nordevall som sjönk i Vättern 1826. En video om bygget inköptes också.

Skeppsholmsdagen den 14 september. Det var 7 medlemmar som satt på kajen i fint väder och byggde inför ca 18 000 personer.

Hobymässan i Frescati den 31 oktober till 2 november där Göran Forss fick pris för ”BÄSTA BÅT”. Vi hade en stor fin monter mitt i mässan med både modeller av allmogebåtar och massor med flaskskepp.

Julnautika den 7 december 2007 på Sjöhistoriska. Här var vi 6 medlemmar som visade byggen för en något mindre talrik publik.

Modelldag den 18 september på Sjöhistoriska. Vi var representerade med 6 medlemmar som visade hur man bygger flaskskepp.

Sist men inte minst Ingela Örtendahls film ”Skonertskeppet Hoppet seglar igen” denna gång i flaska, där Göran Forss visar sin båtbyggarteknik. Filmen är 75 minuter lång.

Webbmaster Leif Hult har utökat hemsidan med mycket fler bilder och bra information.

Julnautika på Sjöhistoriska den 14 december 2008

Protokoll fört vid årsmötet i föreningen Flaskskepparna 4 december 2008.

1. Mötet öppnades av styrelsens ordförande Kaj Westergren.
Parentation hölls över hedersmedlemmen Clarence Åkesson.
2. Dagordningen fastställdes med den ändring att punkt 8 och 9 lyftes ur och sparas till extra möte den 4 februari 2009, emedan ingen revision har kunnat göras p.g.a. kassörens allvarliga sjukdom.
3. Mötet bedömdes ha utlysts enl. stadgar.
4. Till mötets ordförande valdes sittande ordförande Kaj Westergren.
5. Till protokollförare för mötet valdes Ingela Örtendahl.
6. Till två justeringsmän tillika rösträknare valdes Ove Eriksson och Yvonne Argelander.
7. Styrelsens verksamhetsberättelse föredrogs med undantag för ekonomi och revision av skäl som nämnts under punkt 2. (bifogas)
8. Utgår.
9. Utgår.
10. Valberedningen föreslog:
Omval av Kaj Westergren och Ingela Örtendahl som styrelsemedlemmar vilket antogs, liksom nyval av Ove Eriksson. Uppdragen fördelas vid ett konstituerande möte inom styrelsen.
Till revisorer omvaldes Per Melin och Göran Forss.
11. Till ny valberedning omvaldes Olle Wideberg och Lennart Sandgren.
12. Rapport från webbmaster Leif Hult.
Hemsidan www.flaskskepparna.se innehåller nu 800 filer, 522 bilder och den har haft 19000 besök. Under 2008 har den igenomsnitt haft 13 besök per dag. November är varje år toppmånaden i besök mätt. Önskemål från Leif är att många dokumenterar sina byggen under byggandets gång med bild och lite text. Ha gärna med bild på det ursprungliga fartyget som är förebild. Tag gärna med material till torsdagsmötena, då Leif har med en dator. Vanliga foton kan skannas in, men enklast är det med digitala bilder i hög upplösning, så att de är skarpa även i förstoring. För att läsa föreningssidorna är lösenordet brigg . Där finns bl.a. alla tidningar som föreningen givit ut.
13. Kommande kurser och byggdagar blir på måndagar på Skeppsholmen som tidigare. På tisdagar blir det troligen kurs på Sjöhistoriska om tillräckligt många ansluter sig.
14. Övriga frågor.
Skeppsholmsdagen 2009 blir den 13 september. Ledningen med Gustaf Taube önskar mera "hands on". Temat blir ev. "barn". Kan vi göra så att man kan få prova på själv något? Kan Görans hallonbåtar med mast vara en idé? Ingela är Flaskskepparnas representant för informationsöverföring.
RUFSS är Stockholms regionala framtidsplanering där Stockholms Sjögård har lämnat ett utförligt och ambitiöst remissvar. Eftersom Flaskskepparna är medlemmar i Sjögården har vi en kontaktperson, Ingela Örtendahl.
Remissvaret handlar mycket om Skeppsholmens framtida användande och bebyggelse.
Nya medlemmar under året är:

Patrik Abrahamsson, Robert Furuhausen, Björn Källrot, Gunnar Lindqvist, Carola Nyrén, Olle Linderöth. Alla hälsas välkomna i föreningen!
15. Mötet avslutades.

Vid protokollet
Ingela Örtendahl.

Justeras: Ove Eriksson
Yvonne Argelander

DAGORDNING

för extra möte för föreningen

FLASKSKEPPARNA

den 5 februari 2009

1. Mötets öppnande.
2. Fastställande av dagordning.
3. Fråga om mötet utlysts i enlighet med stadgarna.
4. Val av ordförande för mötet.
5. Val av protokollförare för mötet.
6. Val av två justeringsmän, tillika rösträknare, att justera protokollet
7. Styrelsens verksamhetsberättelse.
8. Revisorernas berättelse
9. Beslut om ansvarsfrihet.
10. Mötets avslutande.

Ekonomisk redovisning för räkenskapsåret nov 2007-okt 2008

Resultaträkning (kr)

Intäkter		Utgifter	
Medlemsavgifter	4400	Årsmöte	1100
Märken	30	Hemsidan	355
		Externa medlemskap	897
		Övriga kostnader	2393
		Lokalhyra	2200
Ränta	190	Årets förlust	- 2325
SUMMA	4620	SUMMA	4620

Balansräkning (kr)

Tillgångar		Skulder och eget kapital	
Bank	9411	Hyror	1400
Fordringar medlemmar	600	Balanserad vinst	10936
		Årets förlust	-2325
SUMMA	10 011	SUMMA	10 011

Stockholm den 2 februari 2009

Kaj Westergren, ordförande

Lars Röing, v. ordförande

Ove Eriksson

Ingela Örtendahl

Gösta Backlund

Revisionsberättelse avgiven den 5 februari 2009

Per Melin

Göran Forss

**Revisionsberättelse för Flaskskepparna
för år 2008**

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen för Flaskskepparna för räkenskapsåret 2008.

Revisionen har utförts enligt bästa förstånd. Vi har inget att erinra.

Vi tillstyrker

att årsredovisningen fastställs

att vinsten disponerar enligt styrelsens förslag samt

att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 5 januari 2009

Göran Forss

Per Melin

Protokoll fört vid extramöte i föreningen Flaskskepparna 5 februari 2009.

1. Ordförande öppnade mötet
2. Dagordningen fastställdes.
3. Fråga om mötet utlysts enl. stadgarna godkändes
4. Hasse Johansson valdes till mötesordförande.
5. Gösta Backlund valdes till protokollförare.
6. Jan Lindström och Roland Eriksson valdes till justerare.
7. Styrelsens verksamhetsberättelse antogs.
8. Revisorernas berättelse antogs.
9. Ansvarsfrihet för styrelsen beviljades.
10. Mötet avslutades.

Vid protokollet:

Gösta Backlund

Protokollet justeras:

Jan Lindström

Roland Eriksson

WWW.FLASKSKEPPARNA.SE

Lite info om vår hemsida 2008-02-13

Sidan innehåller ca:

249 MB

63

kataloger

1002 filer

Varav

615 bilder

Och

143 PDF-

filer (typ flaskposten och ritningar)

Antal besök sedan starten mars 2004 276 231

Snitt besök / dag sedan starten 11

Snitt besök / dag 2009 (jan+halva feb) 24

Ambition för hemsidan är att fliken "bygga" ska vara klar 2009-2010 och att hemsidan även ska finnas på engelska.

För fliken "byggen" är det tänkt att medlemmars byggen ska visas, om intresse finns för detta. För vidare uppbyggnad av detta till hemsidan efterlyses material, bilder, text om hur just du har byggt ditt skepp, gubbar mm. Fota och skriv ner något om bygget. Använd högsta upplösningen på kameran så att bilderna blir skarpa.

Har du ritningar? Försök att få ner dem på A4 format för att komplettera vårt ritningsarkiv.

Efterlyser också detaljfoton på riktiga båtar för att läggas in i vårt arkiv så att medlemmar kan hitta detaljer till just sin båt.

Foton, ritningar kan mailas leif.hult@prevas.se eller via fliken kontakt på hemsidan, eller tas med på en torsdagsträff i någon digital form, maila gärna först så tar jag med dator.

Webbmaster

Leif Hult

Mera info: Olika länder som besökt vår sida december 2008

20 of 20 from Countries				
#	Hits	%	Visits	Country
1	7686	71.91	239	Sweden
2	1247	11.67	343	United States
3	523	4.89	11	Netherland
4	323	3.02	9	Spain
5	197	1.84	1	Poland
6	184	1.72	8	European Union
7	127	1.19	8	Czech Republic
8	85	0.80	1	Norway
9	78	0.73	2	Finland
D 10	66	0.62	1	China
11	51	0.48	1	Romania
12	49	0.46	3	Mexico
13	20	0.19	1	Iceland
14	16	0.15	2	Germany
15	14	0.13	1	Denmark
16	10	0.09	4	France
17	8	0.07	1	Australia
18	2	0.02	0	Italy
19	2	0.02	0	New Zealand
20	1	0.01	0	Canada
#	Hits	%	Visits	Country

Daily Statistics					
Day	Hits	Files	Pages	Visits	KBytes
1	144	111	96	21	3701
2	243	187	96	45	10773
3	1277	1001	423	58	249204
4	249	193	113	43	16256
5	499	409	234	26	21634
6	177	155	101	35	10086
7	432	365	168	19	53231
8	374	331	104	27	21811
9	256	103	65	18	20544
10	204	180	142	12	11961
11	217	188	103	27	17137
12	384	252	197	22	8904
13	268	210	88	21	17301

Läsarbrev

Hej Leif och alla medlemmar i flaskskepparna!

Av en tillfällighet kom jag in på er hemsida via en länk från "Allt om hobby". Var ute och sökte lite information för mitt pågående modelljärnvägsbygge när jag hamnade "fel". Och tur var väl det. Det var en omfattande och mycket intressant hemsida. Inte minst för mig då jag genast erinrade mig året 1979. Det året gick jag på gymnasiet och det var då dags för vad som då kallades "specialarbete".

Ett projekt som skulle genomföras utanför skolan och som sedan skulle redovisas och godkännas för att man (eventuellt) skulle kunna kvittera ut avgångsbetyg. Mitt val av specialarbete blev att genomföra ett bygge av ett flaskskepp. Jag hade via en kompis fått nys om att det pågick flaskskeppsbyggarkurs i sjöhistoriska museets lokaler och då jag hade ett brinnande intresse för modellbåtsbygge på den tiden var utmaningen inte svår att anta. Jag minns att det inte var några problem med att få acceptans för mitt val av ämne även om det inte var alltför många på skolan som hade en aning om att det fortfarande fanns människor som ägnades sig åt denna konstform.

Internet var ju inte uppfunnit och än mindre någon tanke på wikipedia. Jag hade även turen att få plats på nästa kurs. Kursledare, och min blivande handledare, blev mannen som sedermera blev er förenings förste ordförande, Björn Thunberg. Kursdeltagarna i övrigt var en handfull herrar och jag minns inte idag namnet på dem men möjligen finns det någon som idag är med i er medlemsmatrikel. Jag hade inga speciella förväntningar på kursen mer än att få lära mig mer om flaskskeppsbyggnad och att genomföra ett första bygge och naturligtvis få ett godkännande till slutbetyget. Samtliga tre förväntningarna uppfylldes. Sen till vilken nytta det sista var kan alltid diskuteras men det är en historia som kanske inte passar här.

Vad jag fick på köpet var en trevlig kväll var vecka i ett hörn på sjöhistoriska. Då vi satt ute i museet blev vi ofta konfronterade med besökarna som undrade vad vi var för kufar som satt där med våra flaskor. Som dessutom redan på tidiga kvällen var tömda. Jag minns även att det utbyttes erfarenheter på det maritima området mellan de som "varit med" och jag var idel öra. Ytterligare en trevlig kontakt knöts under dessa kvällar då Pille repslagare höll sina kurser i ett angränsande rum på museet. Till avslutning på kursen hade Björn ordnat ett besök på fryskeppet Finngrundt med tillhörande guidning och macka som tenderade att bli mer av en nattmacka. Det var tur att det fanns nattbussar på den tiden.

För egen del blev det inte så många skepp till. Tre, eller 4 om man räknar det som havererade under byggets gång men som fortfarande ligger i en byrålåda för kommande reovering.

Må hända är besöket på er sida vad som behövs för att få korken ur flaskan och ta fram och börja knåda kittet igen. Intresset har på intet sätt dött ut men tiden har liksom som för så många andra inte räckt till för allt man vill. 2009 kan kanske vara lämplig tidpunkt för en come back då det blir 30 år sen starten för min del.

Stort tack för den inspirerande hemsidan och lycka till med framtiden.

Jonas Lundström, nu tillräckligt gammal för att själv tömma flaskorna

Testpatrullen provar

Enligt traditionen ska en väl genomförd sjösättning avslutas med en valknop runt flaskhalsen. Det är dock svårt att sätta en individuell prägel på denna och många flaskskeppare (framförallt de som ej har mer än fem fingrar på var hand) skulle nog istället välkomna en förenkling av knopslagningen. Med ett lämpligt hjälpmedel kan det gå snabbare och bli ännu roligare att slå knopen.

Testpatrullen har fått möjlighet att prova två Lennart-innovationer som stöder slagning av valknopar. För jämförelsens skull har vi dessutom undersökt 5 mer konventionella metoder. Poängskalan i grenarna går från 0 till 10. För totalresultat har grenpoängen viktats. "Lennart 1" har korats till testes segrare med totalresultatet fyra flaskor av fem möjliga!

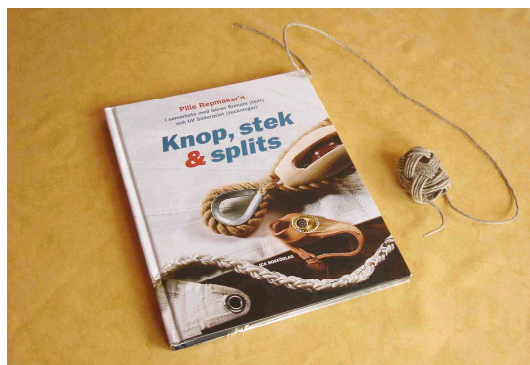
1. Slå knopen i handen efter instruktion av vaktkamrat.

Detta var troligen det normala sättet för en tidig flaskskeppsbyggare att inhämta kunskaper om valknopar. Tyvärr har testpatrullen inte ännu haft möjlighet att företa långa resor till havs med lämpliga sjömanskollegor på vakten varför de tilldelade poängvärdena är rena bedömningar. Styrkan i denna metod ligger den höga tillfredsställelse som uppnås hos knopslagaren.

- Snabbhet att börja använda hjälpmedlet:		0
- Lätthet att använda hjälpmedlet:	5	
- Knoparens tillfredsställelse		10
- Möjliga knopvarianter		6
Totalt resultat:	3 flaskor	

Slå knopen i handen efter Pilles knop

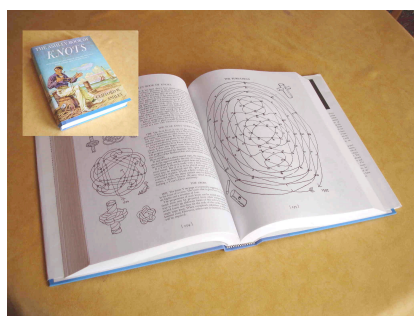

Det här alternativet är vad som dag återstår för den som vill erhålla hög grad av hantverkstillfredsställelse, Pille reppmakares "Stek, knop & splits" är en väillustrerad handbok som innehåller tydliga instruktioner om hur man slår en valknop "i handen". Den som lärt sig detta och sedan kan slå knopen kommer sannolikt att känna en stor personlig tillfredsställelse.

- Snabbhet att börja använda hjälpmedlet: 6
  - Lätthet att använda hjälpmedlet: 4
  - Knoparens tillfredsställelse: 9
  - Möjliga knopvarianter: 4
- Totalt resultat: 3 flaskor

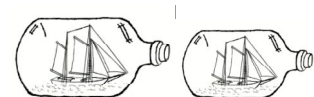

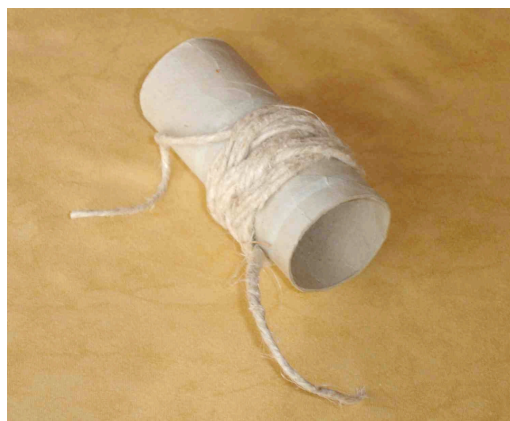
Slå knopen i handen enligt Ashley "Book of knots"

Den stora fördelen med denna handbok dess bredd. Säg den valknop som Ashley inte behandlar!! Notera att "Whale knot" är något annat än valknop. Leta under "Turk's-head". Men enkelt är det inte att följa instruktionen.

- Snabbhet att börja använda hjälpmedlet: 3
  - Lätthet att använda hjälpmedlet: 2
  - Knoparens tillfredsställelse: 9
  - Möjliga knopvarianter: 9
- Totalt resultat: 2 flaskor

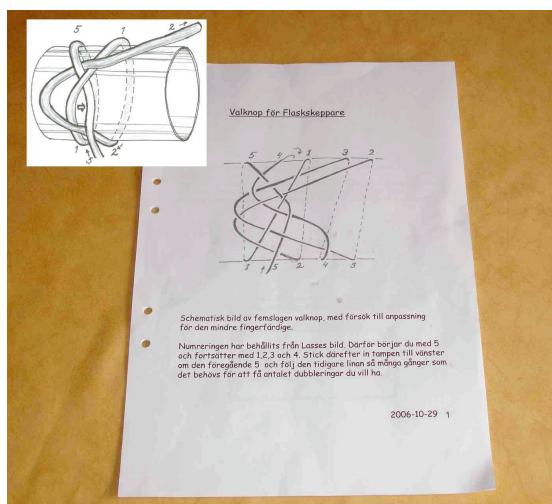

Slå knopen på rulle efter "Lasses shema"

En förenklad version av Ashley om man så vill, för den flaskskeppar som bara behöver en enda knop: en femslagen valknop i fyra bukter. Detta är något för den "riktige" flaskskepparen som inte har något till övers för fusk i hantverket. Skall den slås helt utan hjälp av nubbe eller nålar krävs dock ett stort mått av fingerfärdighet.

- Snabbhet att börja använda hjälpmedlet: 4
- Lätthet att använda hjälpmedlet: 4
- Knoparens tillfredställelse 8
- Möjliga knopvarianter 1

Totalt resultat: 3 flaskor

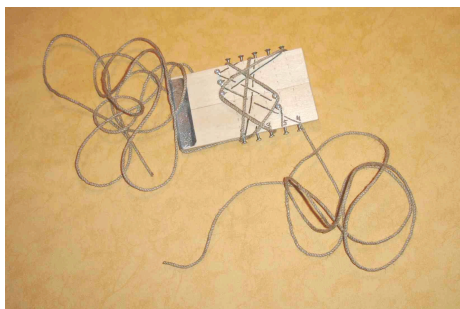
Slå knopen på rulle efter instruktionen "Valknop för flaskskeppare" (2006-10)

Detta är en förenkling av "Lasses schema" för den måttligt fingerfärdige flaskskepparen.

- Snabbhet att börja använda hjälpmedlet: 6
- Lätthet att använda hjälpmedlet: 6
- Knoparens tillfredställelse 7
- Möjliga knopvarianter 1

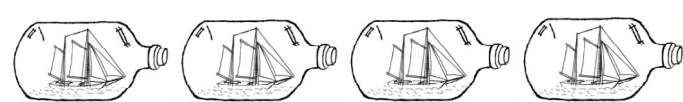
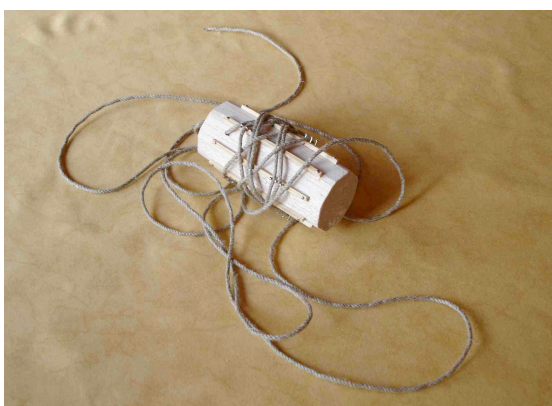
Totalt resultat: 3 flaskor

2. Hjälpmålet "Lennart 1"

Testets solklara vinnare. Lätt att komma igång med. Tydliga linjer som anger i vilka krysspunkter man ska trä "under" respektive "över". Genial lösning på att lossa knopen från hjälpmålet! En svaghet kan vara att utrymmet är lite knappt mellan ett par skruvhuvuden,

- Snabbhet att börja använda hjälpmålet: 9
  - Lätthet att använda hjälpmålet: 9
  - Knoparens tillfredställelse: 7
  - Möjliga knopvarianter: 1
- Totalt resultat: 4 flaskor

3. Hjälpmålet "Lennart 2"

Ett hjälpmedel som inte är helt lätt att komma igång med men fungerar hyggligt när man kommit över första tröskeln. Det kräver en skriven instruktion (typ "Lasses schema" med vilket hjälpmedel är nära besläktat) eller grundligt tankearbete för att de första varven ska bli rätt. Tydligare markeringar typ "Lennart 1" hade varit önskvärt. Också onödigt många spikar, lättare att använda om man på ena sidan drar ur två av tre spikar och istället lägger dubbleringarna direkt mot varandra som för "Lennart 1". Det blir också många spikar att hantera när man ska ta loss knopen för montage på flaskan .

- Snabbhet att börja använda hjälpmedlet: 4
  - Lätthet att använda hjälpmedlet: 6
  - Knoparens tillfredställelse: 7
  - Möjliga knopvarianter: 1
- Totalt resultat: 3 flaskor

